

College voor Toetsen en Examens

STEX VO INFORMATIE VOOR NIEUWE EXAMINATOREN

VERSIE SEPTEMBER 2021

, 10 september 2021

STAATSEXAMENS VOORTGEZET ONDERWIJS

Informatie voor nieuwe examinatoren

Welkom bij Staatsexamens vo. In dit document wordt uitgelegd wat het werken bij Staatsexamens vo inhoudt en waar je als examinator aan moeten voldoen om staatsexamens binnen het voortgezet onderwijs te kunnen afnemen.

Het College voor Toetsen en Examens (CvTE), verantwoordelijk voor de staatsexamens, zoekt nieuwe examinatoren: gemotiveerde docenten met een grote mate aan vakkennis, die werkzaam zijn in het onderwijs en lesgeven aan examenklassen.

STAATSEXAMENS, WAT ZIJN DAT?

Staatsexamens voortgezet onderwijs (vo) zijn examens die worden afgenomen om certificaten of diploma's op vwo-, havo- en vmbo-niveau te halen.

Staatsexamens zijn in de jaren zestig ingesteld om hbs-leerlingen de gelegenheid te geven alsnog een diploma te halen om bijvoorbeeld toegelaten te worden tot studies als rechten of theologie. Inmiddels kan iedereen die buiten het reguliere onderwijs om een diploma wil halen, en die zich op tijd aanmeldt en betaalt, een staatsexamen in één of meerdere vakken afleggen. Een diploma via de staatsexamens geeft dezelfde rechten als een schooldiploma.

Jaarlijks nemen ruim 9000 kandidaten deel aan de staatsexamens. Meer dan de helft van deze kandidaten zit op een school voor voortgezet speciaal onderwijs (vso), het andere deel bestaat uit individuele kandidaten.

Aangezien staatsexamens onafhankelijk van het reguliere onderwijs worden afgenomen zijn er examinatoren nodig om te zorgen voor een goed verloop van deze examens. Door het natuurlijke verloop van het examinatorenbestand is er regelmatig behoefte aan nieuwe mensen.

Staatsexamens bestaan voor de meeste vakken uit een centraal schriftelijk examen dat gelijk is aan het centraal examen (CE) voor de scholen. Deze examens worden op dezelfde data afgenomen. Daarnaast maken college-examens deel uit van de staatsexamens. De college-examens vervangen de reguliere schoolexamens.

Het college-examen bestaat uit één of meer van de volgende onderdelen:

- een mondeling examen
- een schriftelijk examen
- een praktisch examen

WERKZAAMHEDEN VOOR EXAMINATOREN

Examinatoren houden zich bezig met zowel de correctie van de centrale examens als het afnemen van de vaak mondelinge college-examens. Afhankelijk van het vak en het beschikbare aantal vakcollega's bij de staatsexamens varieert de tijdsbesteding per jaar van enkele dagen tot twee weken.

Uiteraard houden we daarbij rekening met de wensen van de examinator zelf.

Voor de mondelinge examens worden examinatoren gevraagd te examineren op een van de drie reguliere locaties in het land (Zwolle, Tilburg, Amersfoort) of op vso-scholen en incidenteel op bijzondere plaatsen als gevangnissen, ziekenhuizen, revalidatiecentra en bij chronisch zieke kandidaten thuis.

Tabel 1. *Jaaroverzicht staatsexamens ten opzichte van reguliere examens*

periode	School	Staatsexamen
mei	CE 1 ^e tijdvak	CE 1 ^e tijdvak
juni	CE 2 ^e tijdvak herkansingen	Aangewezen vakken schoolkandidaten, Voltooien 1 ^e tijdvak staatsexamenkandidaten (i.v.m. ziekte)
juni - juli		College-examens voor staatsexamenkandidaten
augustus		CE 3 ^e tijdvak schoolkandidaten CE 2 ^e tijdvak staatsexamenkandidaten
september/ oktober		3 ^e tijdvak voor staatsexamenkandidaten

Mei

De centrale examens voor de staatsexamenkandidaten lopen parallel aan de centrale examenperiode voor het reguliere voortgezet onderwijs. De examens worden in deze periode op vso-scholen en op zes plaatsen in het land afgenomen.

Nadat het examen is gemaakt wordt het door een eerste en tweede corrector nagekeken. De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) in Groningen administreert de uitslagen.

Juni

Schoolkandidaten kunnen in het 2^e tijdvak onder auspiciën van de staatsexamens herkansen in de zogeheten aangewezen vakken (examens die na afname niet openbaar gemaakt worden). Voor staatsexamenkandidaten is het de gelegenheid om in verband met bijvoorbeeld ziekte hun examen af te ronden. Het gemaakte werk van alle kandidaten wordt op één, hooguit twee zaterdagen gecorrigeerd. Dit gebeurt op het Van Lodenstein College in Amersfoort.

Juni - juli

Vanaf eind juni en in juli worden bij de staatsexamenkandidaten de college-examens afgenomen, het equivalent van de reguliere schoolexamens. Voor de meeste vakken is dat een mondeling examen; bij sommige vakken kent het college-examen ook een schriftelijk deel, bijvoorbeeld een examen schrijfvaardigheid bij de talen. De mondelinge examens duren 25 of 40 minuten, afhankelijk van het vak. Voor de vakken tekenen en handvaardigheid is het college-examen een praktisch examen. Voor de correctie van schriftelijke college-examens geldt dezelfde procedure als voor de correctie van de centraal schriftelijke examens in mei.

De mondelinge college-examens worden in de laatste weken vóór de zomervakantie en de eerste weken van de zomervakantie afgenomen op vso-scholen en op drie reguliere locaties. De reguliere locaties zijn:

- regio noord, examenlocatie Zwolle in de Van der Capellen Scholengemeenschap;
- regio midden, examenlocatie Amersfoort in het Van Lodenstein College;
- regio zuid, examenlocatie Tilburg in het Cobbenhagen College.

Mondelinge examens worden altijd door twee examinatoren afgenomen, van wie één het examen afneemt en de ander het verslag (protocol) schrijft. Nieuwe examinatoren worden in het eerste jaar gekoppeld aan een ervaren examinator.

Augustus/september

In augustus doen zowel staatsexamenkandidaten als schoolkandidaten hun schriftelijke herexamens of uitgestelde examens. Ook de herexamens en uitgestelde examens van de mondelinge examens worden in augustus of begin september afgenomen. Afname en correctie vinden plaats op twee zaterdagen in Amersfoort.

September/oktober

In september/oktober is de laatste gelegenheid voor staatsexamenkandidaten om een herkansing te doen of examens in te halen.

VERGOEDING VOOR WERKZAAMHEDEN

Voor deelname aan een centrale correctiedag en voor iedere dag waarop examinatoren bij de mondelinge examens worden ingeschakeld, ontvangen zij een taakvergoeding van circa € 210 en daarnaast een bescheiden onkostenvergoeding. Ook worden reiskosten vergoed op basis van openbaar vervoer. Voor de correctie in mei ontvangen examinatoren een vergoeding per gecorrigeerd werk.

EXAMINATOR WORDEN?

Het CvTE hanteert ten aanzien van de examinatoren de volgende uitgangspunten, aanstellingsvoorwaarden en selectiecriteria.

Uitgangspunten:

- examinatoren voor de mondelinge college-examens worden in principe ook ingezet bij de correctie van schriftelijke examens;
- bij de mondelinge examens wisselen de examinatoren elkaar af in het afnemen van het examen en het schrijven van het protocol;
- nieuwe examinatoren worden in hun eerste jaar gekoppeld aan een ervaren examinator en beoordeeld door de voorzitter van de examenlocatie of een vakvoorzitter;
- er is een team van coaches dat (nieuwe) examinatoren begeleidt en coacht.

Criteria voor examinatoren

Omdat het CvTE er zeker van wil zijn dat de staatsexamenexaminatoren goed op de hoogte zijn van de te examineren stof, heeft het CvTE een aantal criteria geformuleerd:

Examinatoren van de staatsexamens havo/vwo:

- beschikken over een eerstegraads bevoegdheid voor het vak waarin zij examens afnemen;
- geven bij aanstelling les aan examenklassen havo/vwo;
- hebben ervaring en/of affiniteit met de verschillende doelgroepen binnen het vso en/of kandidaten met een beperking.

Examinatoren van de staatsexamens vmbo:

- beschikken over een tweedegraads bevoegdheid voor het vak waarin zij examens afnemen;
- geven bij aanstelling les aan examenklassen vmbo;
- hebben ervaring en/of affiniteit met de verschillende doelgroepen binnen het vso en/of kandidaten met een beperking.

Examinatoren worden niet meer ingezet:

- na het jaar waarin zij 72 jaar worden;
- na het jaar waarin zij 5 jaar achtereen geen les meer hebben gegeven aan examenklassen waar zij bevoegd voor zijn (niveau en vak).

Selectiecriteria

Van nieuwe examinatoren wordt een professionele werkhouding richting kandidaten en collega's verwacht. Integriteit, zelfreflectie, samenwerken en het openstaan voor feedback zijn hiervan belangrijke aspecten.

Er is bij selectie tevens aandacht voor:

- evenredige verdeling man/vrouw;
- toename van jongere examinatoren;
- toename van culturele diversiteit.

Attitude richting kandidaat

Voor examinatoren is het de kunst om de kandidaat op zijn gemak te stellen en het optimale aan kennis en vaardigheden bij hem of haar naar boven te halen. Examinatoren zetten daarvoor hun pedagogische en (vak)didactische vaardigheden in.

Staatsexamenkandidaten zijn niet zelden kandidaten met problemen en hebben vaak een moeilijk traject achter de rug. Examinatoren dienen adequaat om te kunnen gaan met de bijzondere omstandigheden en aanpassingen die een kandidaat met een beperking nodig heeft, zonder concessies te doen aan de inhoudelijke exameneisen. Dit geldt voor reguliere kandidaten en in het bijzonder voor vso-kandidaten.

Competenties van een examinator

Om in een goede omgevings sfeer een mondeling examen af te kunnen nemen, beschikken examinatoren over inlevingsvermogen, kunnen ze vakkundig observeren, protocolleren en (be)oordelen. Ondanks mogelijke druk van de kandidaat, zijn/haar ouders of begeleiders vertonen examinatoren een onafhankelijke houding. Examinatoren kunnen hun beoordeling adequaat communiceren, dat wil zeggen zuiver verwoorden en verantwoorden.

Ten aanzien van het correctiewerk zijn examinatoren accuraat en computervaardig. Zij houden zich aan het correctievoorschrift en kunnen een middenweg bewandelen tussen de rekkelijken en preciezen.

WERVING NIEUWE EXAMINATOREN

Bij de werving van nieuwe examinatoren wordt onderstaand tijdspad aangehouden:

Tabel 2. *Tijdspad werving nieuwe examinatoren*

maand	actie
Oktober 2021 t/m februari 2022	Sollicitatiegesprek met ervaren examinatoren / vakvoorzitter
12 maart 2022	Verplichte bijeenkomst nieuwe examinatoren: informatie en instructie: • inhoud examenprogramma; • maken protocollen (modelvoorbeelden); • omgaan met bijzondere leerlingen. Vaardigheidstraining: • maken protocollen en afnemen mondelinge examens.
26 maart 2021 en 2 april 2022	Examinatoredagen deelname op 1 van deze dagen is gewenst
examenperiode	Werkbezoek door vakvoorzitter of coach

SOLLICITEREN EN EXAMINATOR WORDEN?

Als u na het lezen van dit verhaal enthousiast bent geworden en wilt solliciteren, stuur dan een brief met een korte motivatie en een curriculum vitae naar Martin van Reeuwijk via het mailadres

staatsexamensvo@cvte.nl

MEER WETEN?

Wilt u meer weten over de staatsexamens en/of de sollicitatieprocedure voor examinator Staatsexamens vo?

- Informatie over het College voor Toetsen en Examens kunt u vinden op www.cvte.nl.
- Meer informatie over de staatsexamens kunt u vinden op www.staatsexamensvo.nl of op de site van DUO, <https://duo.nl/particulieren/staatsexamenkandidaat/u-doet-staatsexamen-vo/aanmelden-staatsexamen-vo.asp>.
- Voor andere inhoudelijke vragen met betrekking tot de staatsexamens kunt u zich wenden tot Martin van Reeuwijk, via staatsexamensvo@cvte.nl

COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

Het College voor Toetsen en Examens is namens de overheid verantwoordelijk voor de kwaliteit en het niveau van de centrale examens en toetsen in Nederland. Het heeft verschillende examens en toetsen onder zijn hoede.

[cvte.nl](https://www.cvte.nl)

SAMEN BOUWEN WE AAN GOEDE TOETSEN EN EXAMENS

 Centrale Eindtoets primair onderwijs: de eindtoets die de overheid aanbiedt aan leerlingen uit groep 8. De uitkomst is een advies voor het best passende brugklatype. [Centraleeindtoetspo.nl](https://www.centraleeindtoetspo.nl)

 Centrale examens voortgezet onderwijs: het centrale deel van de eindexamens vmbo, havo of vwo. Het diploma geeft toegang tot passend vervolgonderwijs. [Examenblad.nl](https://www.examenblad.nl)

 Staatsexamens voortgezet onderwijs: examens voor iedereen die individueel of op vso-scholen niet in staat is via het regulier voortgezet onderwijs examen af te leggen. [Staatsexamensvo.nl](https://www.staatsexamensvo.nl)

 Centrale examens middelbaar beroeps- onderwijs: centrale examens Nederlandse taal en Engels voor studenten in het mbo. De uitkomst is onderdeel van het mbo-diploma. [Examenbladmbo.nl](https://www.examenbladmbo.nl)

 Staatsexamens Nederlands als tweede taal: examens Nederlandse taal voor iedereen die Nederlands niet als moedertaal heeft. Het diploma toont aan dat het Nederlands voldoende is voor werk of opleiding. [Staatsexamensnt2.nl](https://www.staatsexamensnt2.nl)